

<https://doi.org/10.36818/2071-4653-2023-6-3>

УДК 338.486

JEL Q01, Q26, Q57, R11

В. Р. Ковалишин

кандидат економічних наук, доцент кафедри спортивного туризму Львівського державного університету фізичної культури ім. Івана Боберського, м. Львів

e-mail: v_kovalyshyn@yahoo.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7808-3200>

О. Я. Монастирський

аспірант кафедри спортивного туризму Львівського державного університету фізичної культури ім. Івана Боберського, м. Львів

e-mail: monastyrss@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-2410-1796>

ЕКОЛОГІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ОБМЕЖЕННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В РЕГІОНІ

Констатується, що внаслідок активізації життєдіяльності населення, а також через пандемію COVID-19 та російську агресію, які спричинили обмеження на закордонні подорожі та зумовили переміщення громадян у відносно безпечні західні області, в Україні значно зростає популярність внутрішнього туризму. Зазначається, що розвиток внутрішнього туризму має не тільки позитивні, але й негативні сторони, основними з яких є збільшення антропогенного навантаження на регіональні екосистеми, виснаження окремих природних ресурсів і загалом потенційний негативний вплив на довкілля. Передусім впливу зазнають такі види туризму, як екологічний і сільський, що є особливо чутливими до зміни умов навколишнього природного середовища та погіршення екологічної та соціально-економічної ситуації. Розглянуто еколого-економічні обмеження, які виникають у туристичній діяльності. Обґрунтовано необхідність запровадження сталого туризму для збалансованого еколого-економічного розвитку регіонів. Визначено ключові виклики, які постали на шляху розвитку туристичної галузі. Наголошено на пріоритетності врахування екологічних обмежень над соціально-економічними обмеженнями. Проаналізовано роль різноманітних стейкхолдерів у регулюванні сталого туризму.

Ключові слова: регіональний розвиток, екологічні обмеження, пропускна здатність екосистем, місцеві громади, стандартизація туризму, сертифікація туризму.

Kovalyshyn V. R., Monastyrskyy O. Ya. ENVIRONMENTAL AND SOCIO-ECONOMIC CONSTRAINS ON TOURISM DEVELOPMENT IN THE REGION

Tourism belongs to economic sectors, which demonstrate the most dynamic development and transformation. In recent years, the popularity of domestic tourism in Ukraine has grown significantly, which is triggered particularly by the intensification of the population's life activities and forced objective factors, such as the COVID-19 pandemic and Russian aggression against Ukraine. These have resulted in restrictions on foreign travel and relocation of citizens to relatively safe western regions. At the same time, the development of domestic tourism has not only positive, but also negative sides, the main of which include the increase of anthropogenic load on regional ecosystems, depletion of certain natural resources, and, in general, potential negative impact on the environment. First of all, such types of tourism as ecological and rural are affected, which are particularly sensitive to changes in environmental conditions and deterioration of the ecological and socio-economic situation. To ensure sustainable development, tourism activity should be regulated considering the availability and possibility of using the resources that are necessary for its provision. The paper examines environmental and economic constraints that arise in tourism. The necessity of introducing sustainable tourism for the balanced ecological and economic development of the regions is substantiated. The key challenges that have arisen on the way to the development of the tourism industry are identified. The priority of considering environmental constraints over socio-economic constraints is emphasized. The role of various stakeholders in the regulation of sustainable tourism is analyzed, emphasizing the key role of local communities, which are very interested in regional tourism development. The availability of relevant normative documents, which contain a list of environmental and social requirements, will allow to ensure the development of tourism with the minimization of negative impact on the environment. The research was mainly conducted on the example of the Carpathian region of Ukraine, which in the last few years has been marked by the active development of tourism, at the same time being one of the most vulnerable regions in ecological and social terms.

Keywords: regional development, environmental restrictions, carrying capacity of ecosystems, local communities, standardization of tourism, certification of tourism.

Постановка проблеми. Наявність ресурсних обмежень є однією з ключових детермінант сталого розвитку туризму. Водночас розвиток туристичної

галузі вирізняє те, що, окрім обмеженості доступних природних ресурсів, необхідно говорити також про обмеженість екологічних, соціально-культурних і

духовних ресурсів. Задля забезпечення сталого розвитку туристичну діяльність треба чітко врегулювати, урахувавши доступність і можливість використання ресурсів, які необхідні для її забезпечення. Зі зростанням попиту на туристичні ресурси повинна зростати також вартість цих ресурсів.

Посилення рекреаційно-туристичного навантаження на окремі регіони України, зокрема Карпатський, спричинило як позитивний, насамперед економічний, ефект у вигляді додаткових відрахувань до бюджету, нових робочих місць і розвитку супутньої інфраструктури, так і загострило питання щодо обмеженості та пропускну здатності місцевих екологічних і соціальних систем та природних ресурсів регіону.

Ці фактори є важливими для планування стратегії розвитку окремих областей. Зокрема, дотримання екологічних вимог уже зараз є однією з важливих умов розвитку бізнесу в Закарпатській та Львівській областях, загалом відповідаючи Цілям сталого розвитку України на період до 2030 року.

Аналіз останніх досліджень. Питанням регіонального розвитку туризму в Україні та його потенційним обмеженням присвячено низку наукових праць. У.Ткач, аналізуючи актуальні проблемні питання розвитку туризму на регіональному рівні, обґрунтовувала роль туризму в сталому розвитку регіону, підкреслюючи важливість ресурсних обмежень для забезпечення сталого розвитку [1]. У монографії [2] Т.Ткаченко розглядала проблеми визначення туристичних підприємств в умовах невизначеного та швидкозмінного зовнішнього середовища, що є актуальним і сьогодні, урахувавши зовнішню військову агресію на території України, яка суттєво впливає на діяльність усіх суб'єктів підприємницької діяльності, а також зважаючи на необхідність забезпечення переходу суб'єктів туристичної діяльності до сталого розвитку.

Низка присвячених туристичній тематиці наукових праць стосувалися обмежень розвитку туризму у 2020-2023 рр. в умовах COVID-19 та російської агресії в Україні. Зокрема, автори зазначали про пов'язані з пандемією суттєві обмеження можливостей щодо зовнішніх і внутрішніх (у межах країни) туристичних подорожей [3], а також про обмеження на перебування туристів і ведення рекреаційно-туристичної діяльності в окремих регіонах України в умовах війни [4].

В.Брич і Н.Галиш розглядали нові вектори розвитку туризму з огляду на динаміку його зростання в глобальному вимірі та загострення проблем, спричинених розвитком туризму [5]. Безпечовим питанням під час туристичної діяльності та пов'язаними з ними обмеженнями присвячена монографія А.Голода. Зокрема, ним проаналізовано соціально-економічні наслідки розвитку регіональних туристичних систем [6].

В.Ковалишин розглядає негативні впливи та виклики розвитку туризму в сучасних умовах, а також обґрунтовує послідовну реалізацію основних етапів забезпечення сталого розвитку туризму. Аналіз проведено на прикладі Закарпатської області [7].

Метою статті є визначення екологічних і соціально-економічних обмежень розвитку туризму. Дослідження переважно проведено на прикладі Карпатського регіону України, який останні кілька років характеризується активним розвитком туризму, водночас будучи одним з найбільш уразливих регіонів в екологічному та соціальному відношенні.

Під час дослідження використовувалися такі наукові методи: системний підхід (за його допомогою обґрунтовано необхідність урахування екологічних і соціально-економічних обмежень розвитку туризму), а також індукції та дедукції (за його допомогою оцінено вплив різних чинників на регіональний розвиток туризму та проаналізовано наявні загрози). Для формування авторських висновків і рекомендацій щодо використання обмежень застосовано метод прогнозування.

Основні результати дослідження. Туризм належить до галузей економіки, які демонструють найбільш динамічний розвиток і трансформацію. Це передусім викликано такими чинниками: зростання чисельності населення, зокрема його економічно активної частини; збільшення мобільності завдяки розвитку різноманітних видів транспорту та покращенню глобальної та регіональної інфраструктури; можливість доступу до окремих країн і регіонів, щодо яких раніше існували певні обмеження та труднощі на в'їзд та перебування, зокрема через певні соціальні та політичні причини.

У щорічному аналізі кількісної оцінки впливу подорожей на глобальну економіку, зайнятість і туризм в 185 країнах і 25 регіонах світу Всесвітньою радою з подорожей і туризму (WTTC) заявлено, що у 2022 р. сектор подорожей і туризму становив 7,6% світового ВВП. Мало місце зростання на 22% порівняно з 2021 р., а обсяги розвитку перебували лише на 23% нижче від рівня 2019 р. У 2022 р. було створено 22 млн нових робочих місць, що на 7,9% більше, ніж у 2021 р., і лише на 11,4% менше, ніж у 2019 р. У 2022 р. витрати місцевих відвідувачів зросли на 20,4%, що лише на 14,1% менше, ніж у 2019 р. Витрати закордонних відвідувачів туристичних дестинацій у 2022 р. зросли на 81,9%, хоч це й становило 59,6% рівня «доковідного» 2019 р. [8]. Аналіз цих даних дає змогу стверджувати, що сфера туризму динамічно відновлюється та розвивається, хоча за окремими показниками вона ще не досягла рівня 2019 р., який демонстрував одні з найкращих економічних показників за всю історію розвитку туризму.

Дослідження показують, що у 2019 р. сектор подорожей та туризму становив 10,4% світового ВВП, принісши у світову економіку 8,8 трлн дол. США та забезпечивши 319 млн робочих місць, або 10% загальної сфери зайнятості у 2018 р. Внутрішній туризм, витрати на який становили 71,2% усіх туристичних витрат у 2018 р., демонстрував найбільший приріст у країнах, що розвиваються, все ще демонструючи значні та тривалі перспективи подальшого зростання [9]. У 2018 р. туризм був другим сектором економіки за темпами зростання, лише незначно поступаючись сфері виробництва, і помітно впливав на світову економіку [9].

Хоча економічні показники розвитку туризму на 2022 р. ще не досягли рівня, який передував пандемії COVID-19, уже зараз необхідно говорити про екологічні та соціально-економічні обмеження розвитку туристичної галузі. Оскільки сектор туризму демонструє динамічне зростання, пов'язана з ним діяльність також впливає на стан та якість навколишнього середовища, включно з надмірною експлуатацією природних ресурсів і екологічними проблемами, спричиненими безвідповідальним веденням туристичної діяльності. Питанням екологічних обмежень розвитку туризму свого часу не приділялося достатньо уваги, оскільки туристична галузь розглядалася як значно більш екологічно безпечна порівняно з промисловим виробництвом, видобувною чи енергетичною сферою.

Аналізуючи розвиток туристичної галузі в західних областях України, можна стверджувати, що до основних екологічних обмежень, які необхідно враховувати в регіональному розвитку туризму, слід віднести такі: пропускна здатність місцевих екосистем, яка характеризується кількістю допустимого антропогенного навантаження в певний проміжок часу; можливість забезпечення природними ресурсами, насамперед ресурсами столової питної та мінеральної води, лісовими деревними та недеревними ресурсами; чутливість гірських екосистем Карпатського регіону до вітрової та водної ерозії. Особливо такі екосистеми потерпають від активних видів туризму, таких як поїздки на мотоциклах і квадроциклах, масові сходження на гірські хребти та вершини. Ураховуючи яскраво виражену сезонність туристичної галузі, попит на ресурси для забезпечення туристичних об'єктів і потреб туристів суттєво зростає в період високого туристичного сезону, зокрема літній чи зимовий період, відчутно знижуючись у весняний та осінній період, що своєю чергою не сприяє ефективному розподілу цих ресурсів.

Спостереження за об'єктами природи та дикими тваринами вважається одним з найбільш екологічно безпечних видів туризму, хоч навіть така діяльність спричинює негативні впливи, викликаючи у тварин стрес і зміну природної поведінки. Отже, повинні бути обмеження туристичної діяльності під час періоду розмноження чи активного розвитку диких тварин.

Окрему екологічну загрозу несе розвиток гірськолижного туризму та пов'язане з ним будівництво великих гірськолижних курортів. Проведене нами опитування представників місцевих громад, зокрема в межах Ясінянської та Лопухівської територіальних громад Закарпатської області, а також Славської територіальної громади Львівської області, дало змогу виявити, що більшість з них позитивно оцінюють можливість спорудження та розвитку великих гірськолижних курортів поблизу громад, оскільки це зможе забезпечити як значні надходження до місцевого бюджету, так і додаткові робочі місця. Окрім безпосереднього працевлаштування на туристичних об'єктах, місцеве населення також убачає можливість активного залучення до надання супутніх послуг, зокрема приймання туристів у

приватних закладах розміщення, які прилягають до гірськолижних курортів, продаж виробів місцевих майстрів і недеревних продуктів лісу (грибів, ягід, трав'яних чаїв), надання послуг з транспортування тощо.

Водночас неурядові екологічні та природоохоронні організації відстоюють позицію, що будівництво та активний розвиток нових гірськолижних курортів у Карпатах спричинять значне пошкодження унікальних місцевих екосистем і можуть призвести до втрати місцевого біорізноманіття. Тому очевидно, що оцінювати ефективність розвитку гірськолижного туризму належить, ураховуючи не тільки економічні та соціальні переваги, але й екологічні виклики та обмеження, беручи до уваги потенційні екологічні збитки та необхідність економічної компенсації їх у майбутньому. А сама стратегія розвитку туризму в Карпатському регіоні повинна реалізовуватися з активним залученням місцевих громад.

В екологічному відношенні в Карпатському регіоні визначальними також є наявність значної кількості природоохоронних територій та об'єктів, які забезпечують надання туристичних послуг. До таких територій належать і Карпатський біосферний заповідник, Карпатський національний природний парк, Національний природний парк «Синевир», Ужанський національний природний парк, Національний природний парк «Сколівські Бескиди» та деякі інші. Значна кількість територій та об'єктів природо-заповідного фонду (ПЗФ), з одного боку, є додатковим фактором привабливості для туристів і сприяє активному розвитку екологічного та науково-пізнавального туризму, а з другого, – накладає певні обмеження з огляду на необхідність виконання цими об'єктами ПЗФ основної функції – охорони та збереження природи.

Розглядаючи регіональний розвиток туризму, належить брати до уваги наявні соціально-економічні обмеження, зокрема кількість інфраструктурних об'єктів, що здатні ефективно забезпечувати туристичні послуги, розвиток місцевої інфраструктури (наявність залізничних шляхів і автомобільних шляхів хорошої якості з твердим покриттям). Наприклад, наявність залізничної гілки, а також розташування поблизу центральних автошляхів є одним з факторів інтенсивного розвитку таких туристичних локацій у Карпатському регіоні, як смт. Славське, м. Яремча, смт. Ворохта та деяких інших. Водночас відсутність залізничних та автомобільних шляхів з твердим покриттям є стримувальним фактором розвитку туризму значної частини Покутсько-Буковинських Карпат (у межах Чернівецької та Івано-Франківської областей), північної (високогірної) частини Тячівського району Закарпатської області, а також Самбірщини в межах колишнього Старосамбірського та Турківського адміністративних районів.

Вплив туризму на довкілля загалом можна поділити на три види: прямий, непрямий і кумулятивний. Уважається, що непрямий вплив туризму (також відомий як вторинний і ланцюговий вплив) може мати більш серйозні наслідки для

довкілля, ніж прямий вплив; окрім того, він важче піддається кількісному вимірюванню та оцінюванню якості [10]. Кумулятивний вплив є сукупністю прямих і непрямих факторів впливу, а також змін стану довкілля, які можуть виникнути внаслідок настання певних подій. Зазначимо, втрата біорізноманіття, коли йдеться про рідкісні та види, що зникають, які зростають у високогірній приполюнній частині Карпат, є наслідком кумулятивного впливу, пов'язаного як з безпосереднім збором дикорослих рослин туристами, так і зміною локального мікроклімату та деградацією місцевих екосистем унаслідок будівництва інфраструктурних об'єктів чи ведення активного туризму з використанням транспортних засобів. Ці три види впливу туризму на довкілля, розподіляючись на позитивні та негативні, випадкові та передбачувані, локальні та поширені, тимчасові та постійні, залежать від виду туристичної діяльності та туристичної локації [10].

Одним із шляхів регулювання питання екологічних і соціальних обмежень є стандартизація і сертифікація туристичної діяльності. Наявність відповідних нормативних документів, які містять перелік екологічних і соціальних вимог, дасть змогу забезпечити розвиток туризму з мінімізацією негативного впливу на довкілля. Для забезпечення відповідального розвитку туризму та дотримання екологічних і соціально-економічних обмежень доцільним є запровадження екологічної («зеленої») сертифікації туристичних послуг, як це має місце, наприклад, у сфері лісового господарства, де вже багато років в Україні, зокрема в Карпатському регіоні, впроваджується сертифікація за системою Лісової наглядової ради (FSC®) та Програми схвалення схем сертифікації (PEFC™). Екологічна сертифікація здійснюється відповідно до міжнародно визнаних стандартів, які зазвичай містять набір екологічних, соціальних та економічних вимог, дотримання яких забезпечує відповідальний і гармонійний розвиток тієї чи іншої галузі.

У світовій індустрії гостинності вже багато років успішно впроваджуються глобальні стандарти якості та управління навколишнім середовищем ISO, які застосовні як для сфери виробництва, так і сфери послуг. Серед найбільш відомих і розповсюджених є стандарти управління якістю серії ISO 9001, стандарти управління навколишнім середовищем серії ISO 14001, стандарти, які регулюють питання гігієни та безпеки праці ISO 45001 та ISO 22000, що стосуються безпеки харчових продуктів і тісно пов'язані з діяльністю закладів харчування.

Екологічна сертифікація туристичних послуг є особливо важливою для готелів та інших закладів розміщення, а також для цілих територій, яким можливість ідентифікації знаками зеленого маркування дасть змогу забезпечити сталий потік туристів, а отже, зростання доходів у довгостроковій перспективі. Сертифікація підприємств туристичного бізнесу на предмет відповідності екологічним і соціально-економічним вимогам також сприятиме забезпеченню кращих конкурентних переваг на ринку туристичних послуг.

Висновки. Проведене дослідження, яке базувалося на аналізі потенційних екологічних загроз і результатах опитування представників місцевих громад Карпатського регіону щодо очікувань від локального розвитку туризму, дало змогу виявити та проаналізувати виклики, які стоять перед туристичною галуззю та вимагають вирішення в Україні найближчими роками. Урахування наявних екологічних і соціально-економічних обмежень є обов'язковою умовою розвитку туризму. Зважаючи на велику зацікавленість місцевих громад Карпатського регіону та їхню залежність від стану довкілля та наявних природних ресурсів, прийняття рішень щодо подальшого розвитку туризму повинно відбуватися з активним залученням місцевих громад і регіональних органів влади. Загалом важливим є впровадження концепції туризму, побудованої на засадах дотримання екологічних і соціально-економічних вимог, покликаних забезпечити якісний, а не кількісний розвиток, без нанесення шкоди природному капіталу.

Список використаних джерел

1. Ткач У. В. Сталий розвиток туристичної сфери регіону: теоретичний базис та умови становлення. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2019. № 3. С. 67-74. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2019-3-10>
2. Ткаченко Т. І. *Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу*: монографія. К.: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2009. 463 с.
3. Графська О., Підвальна О., Боднарчук Х. Перспективи розвитку внутрішнього туризму в умовах пандемії COVID-19. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-52>
4. Зарубіна А., Сіра Е., Демчук Л. Особливості туризму в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-14>
5. Брич В., Галиш Н. Сталий розвиток туристичної індустрії: екологічний та статистичний вимір. *Економічний аналіз*: зб. наук. пр. 2020. Т. 30. № 4. С. 23-30. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.04.023>
6. Голод А. *Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування*: монографія. Львів: ЛДУФК, 2017. 340 с.
7. Ковалишин В. Р. Концептуальні підходи до сталого розвитку туризму в Україні: приклад Закарпатської області. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*: зб. наук. пр. 2023. Вип. 4(162). DOI: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2023-4-3>
8. *Travel & tourism economic impact 2019 World*. WTTC, 2019. 20 p. URL: https://www.slovenia.info/uploads/dokumenti/raziskave/r_aziskave/world2019.pdf
9. Economic Impact Research. *WTTC: Website*. 2023. URL: <https://wttc.org/research/economic-impact>
10. Lee Ch. Ch., Chen M. P. Ecological footprint, tourism development, and country risk: International

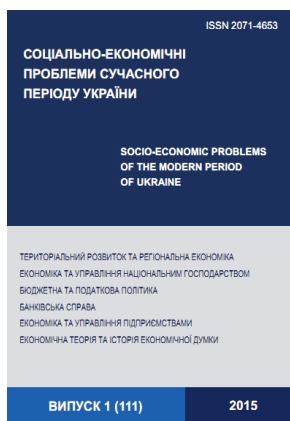
evidence. *Journal of Cleaner Production*. 2021. Vol. 279. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.123671>

References

1. Tkach, U. V. (2019). Stalyy rozvytok turystychnoyi sfery rehionu: teoretychnyy bazys ta umovy stanovlennya [Sustainable development of the region's tourism sphere: theoretical basis and conditions of establishment]. *Aktual'ni problemy innovatsiynoyi ekonomiky – Actual problems of innovative economy*, 3, 67-74. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2019-3-10> [in Ukrainian].
2. Tkachenko, T. I. (2009). *Stalyy rozvytok turyzmu: teoriya, metodolohiya, realiyi biznesu: [Sustainable development of tourism: theory, methodology, business realities]*. Kyiv: Kyiv National University of Trade and Economics. [in Ukrainian].
3. Hrafaska, O., Pidvalna, O., & Bodnarchuk, Kh. (2021). Perspektyvy rozvytku vnutrishn'oho turyzmu v umovakh pandemiyi COVID-19 [Prospects for the development of domestic tourism during the COVID-19 pandemic]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economics and society*, 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-52> [in Ukrainian].
4. Zarubina, A., Sira, E., & Demchuk, L. (2022). Osoblyvosti turyzmu v umovakh voyennoho stanu [Peculiarities of tourism in a state of war]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economics and society*, 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-14> [in Ukrainian].
5. Brych, V., & Halysh, N. (2020). Stalyy rozvytok turystychnoyi industriyi: ekolohichnyy ta statystychnyy vymir [Sustainable development of the tourism industry: environmental and statistical dimension]. In *Ekonomichnyy analiz [Economic analysis]*: Vol. 30(4) (pp. 23-30). DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.04.023> [in Ukrainian].
6. Holod, A. (2017). *Bezpeka rehional'nykh turystychnykh system: teoriya, metodolohiya ta problemy harantuvannya [Security of regional tourism systems: theory, methodology and problems of guaranteeing]*. Lviv: Lviv State University of Physical Culture. [in Ukrainian].
7. Kovalyshyn, V. R. (2023). Kontseptual'ni pidkhody do staloho rozvytku turyzmu v Ukrayini: pryklad Zakarpats'koyi oblasti [Conceptual approaches to sustainable development of tourism in Ukraine: case of Transcarpathian region]. In *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrayiny [Socio-Economic Problems of the Modern Period of Ukraine]*: Vol. 162 (4) (pp. 18-24). DOI: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2023-4-3> [in Ukrainian].
8. *Travel & tourism economic impact 2019 World* (2019). WTTC. Retrieved from <https://www.slovenia.info/uploads/dokumenti/raziskave/raziskave/world2019.pdf>
9. Economic Impact Research (2023). WTTC: Website. Retrieved from <https://wttc.org/research/economic-impact>
10. Lee, Ch. Ch., & Chen, M. P. (2021). Ecological footprint, tourism development, and country risk: International evidence. *Journal of Cleaner Production*, 279. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.123671>

Надійшло 01.12.2023 р.

Proceedings of the "SOCIO-ECONOMIC PROBLEMS OF THE MODERN PERIOD OF UKRAINE"

Proceedings of the "Socio-economic problems of the modern period of Ukraine" is a specialized scientific-practical edition based National Academy of Sciences of Ukraine and the Institute for regional studies of NAS of Ukraine.

The book highlights the results of studies of institutional and socio-economic problems of development of Ukraine at the macro, meso and micro levels, encouraging to published authors who carry out research work in various sectors of the economy.

The book "Socio-economic problems of the modern period of Ukraine" is included in the List of scientific professional publications of Ukraine in the field of economic sciences (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated by 11.07.2016 №820).

The journal is included in the international scientometric database Index Copernicus, Poland - with 2014.

Site collection: www.zbirnyk.ird.gov.ua